

PARK KRAJOBRAZOWY PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ

PRZYRODA, PROBLEMY ROZWOJU INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ

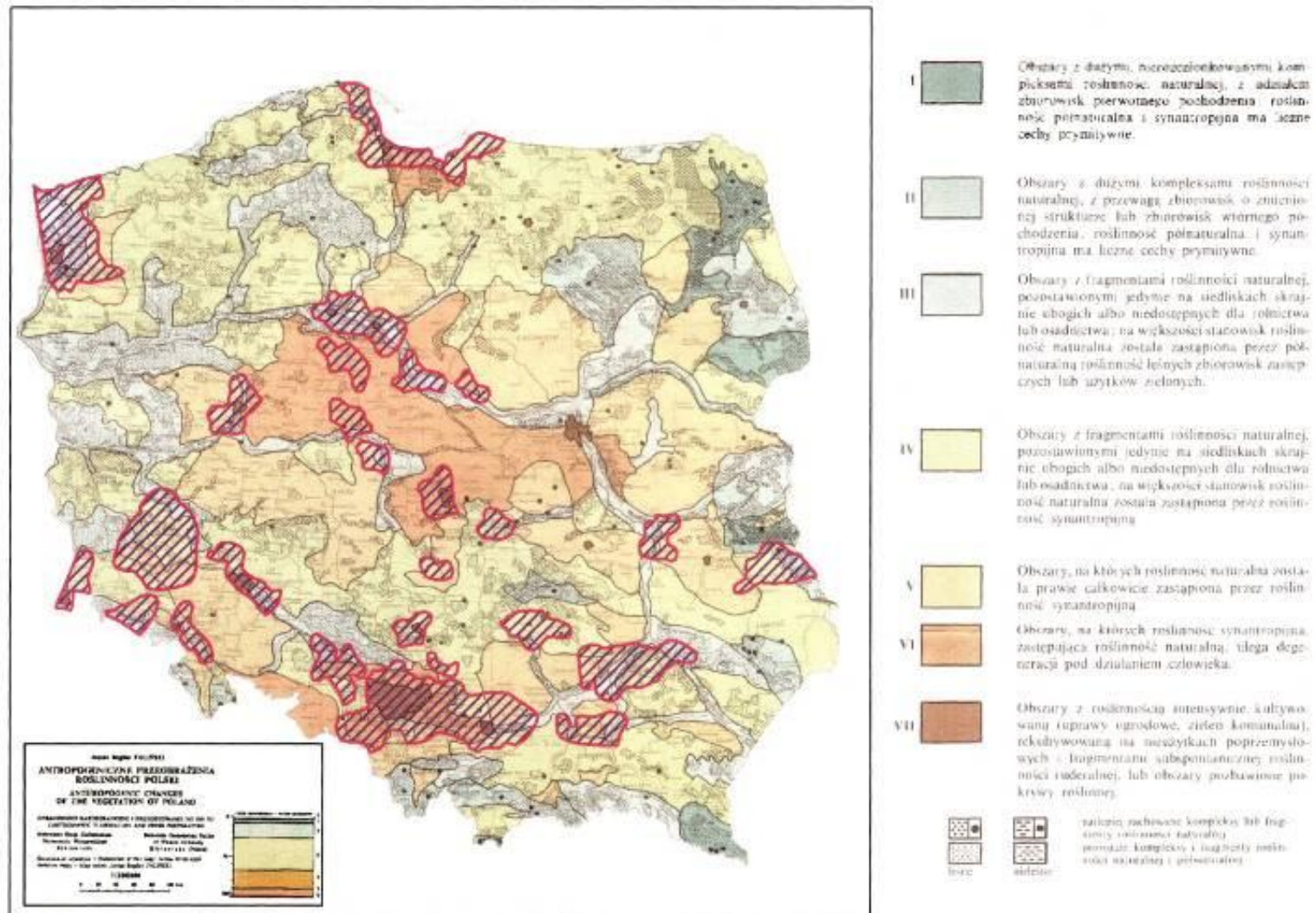

WŁODZIMIERZ KWIATKOWSKI- główny specjalista ds. ochrony przyrody
JOANNA KURZAWA – Dyrektor PKPK 20-02-2017

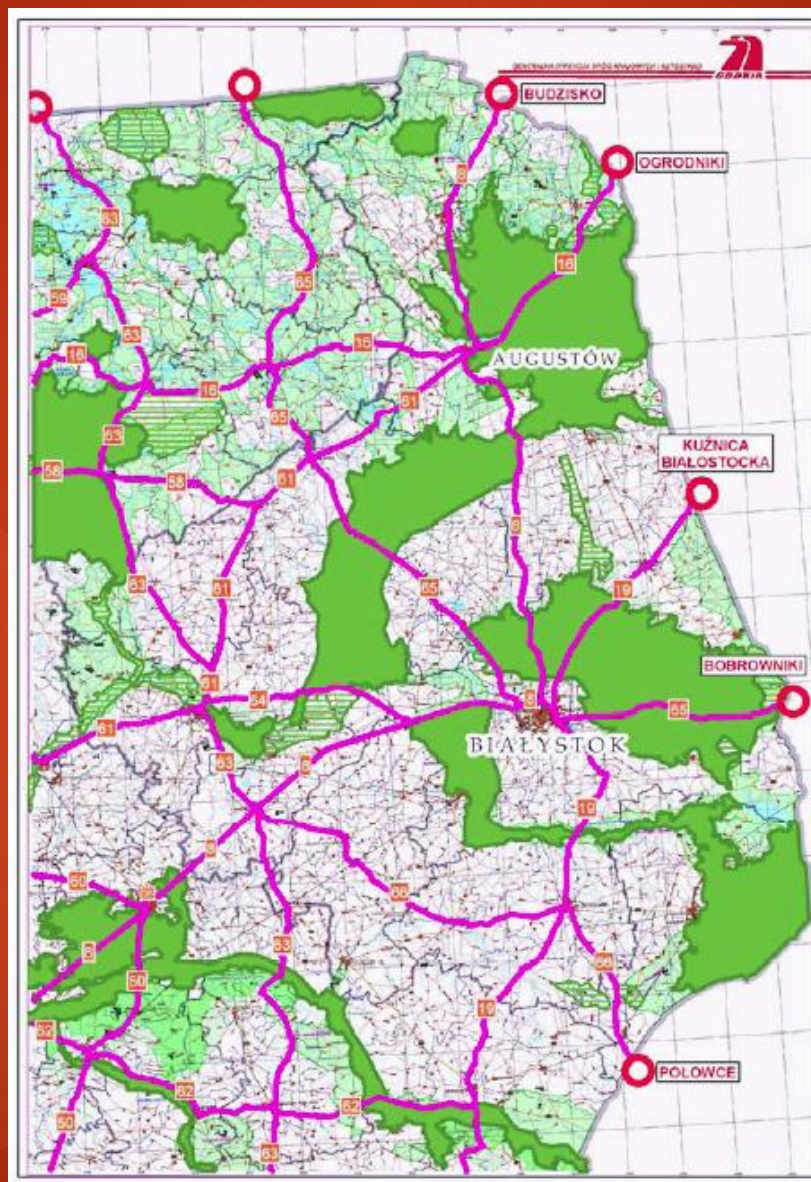
r.

Stopnie antropogenicznego przekształcenia roślinności wschodniej Polski

Infrastruktura drogowa na tle obszarów Natura 2000

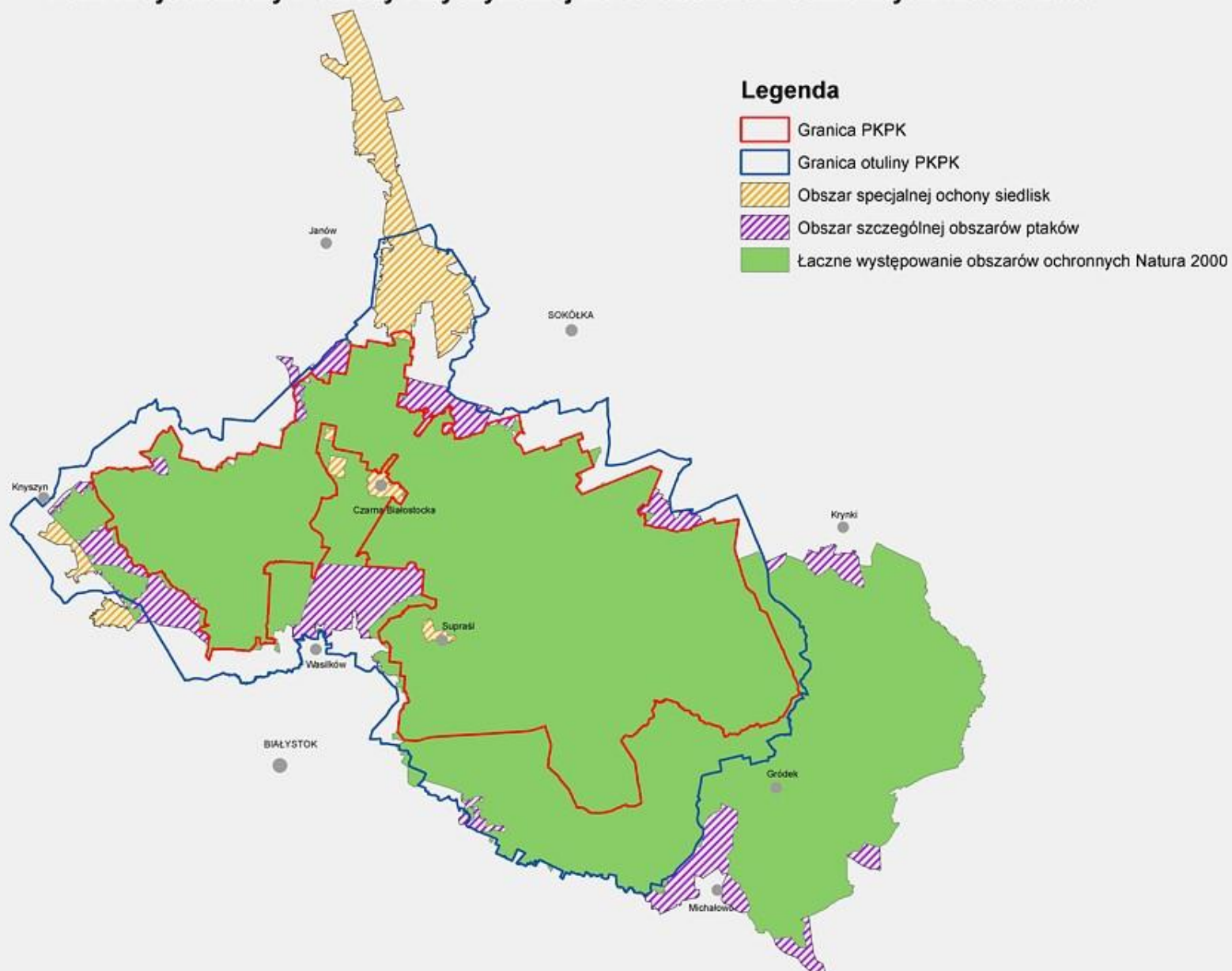

Czym jest Natura 2000?

- ▶ Natura 2000 jest istotnym elementem spójnego systemu **Europejskiej Sieci Ekologicznej**, której głównym zadaniem jest utrzymanie różnorodności biologicznej, czyli zachowanie, poprawienie lub odbudowanie bogactwa gatunkowego roślin i zwierząt oraz związanych z nimi siedlisk przyrodniczych.
- ▶ W szczególności ochronie podlegają tzw. „**siedliska i gatunki priorytetowe**”, których występowanie i ostoje są związane głównie z obszarem zjednoczonej Europy.
- ▶ Skuteczną metodą ochrony jest tworzenie obszarów ochronnych, są to tzw:
**Obszary Szczególnej Ochrony Ptaków (OSO),
Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO).**

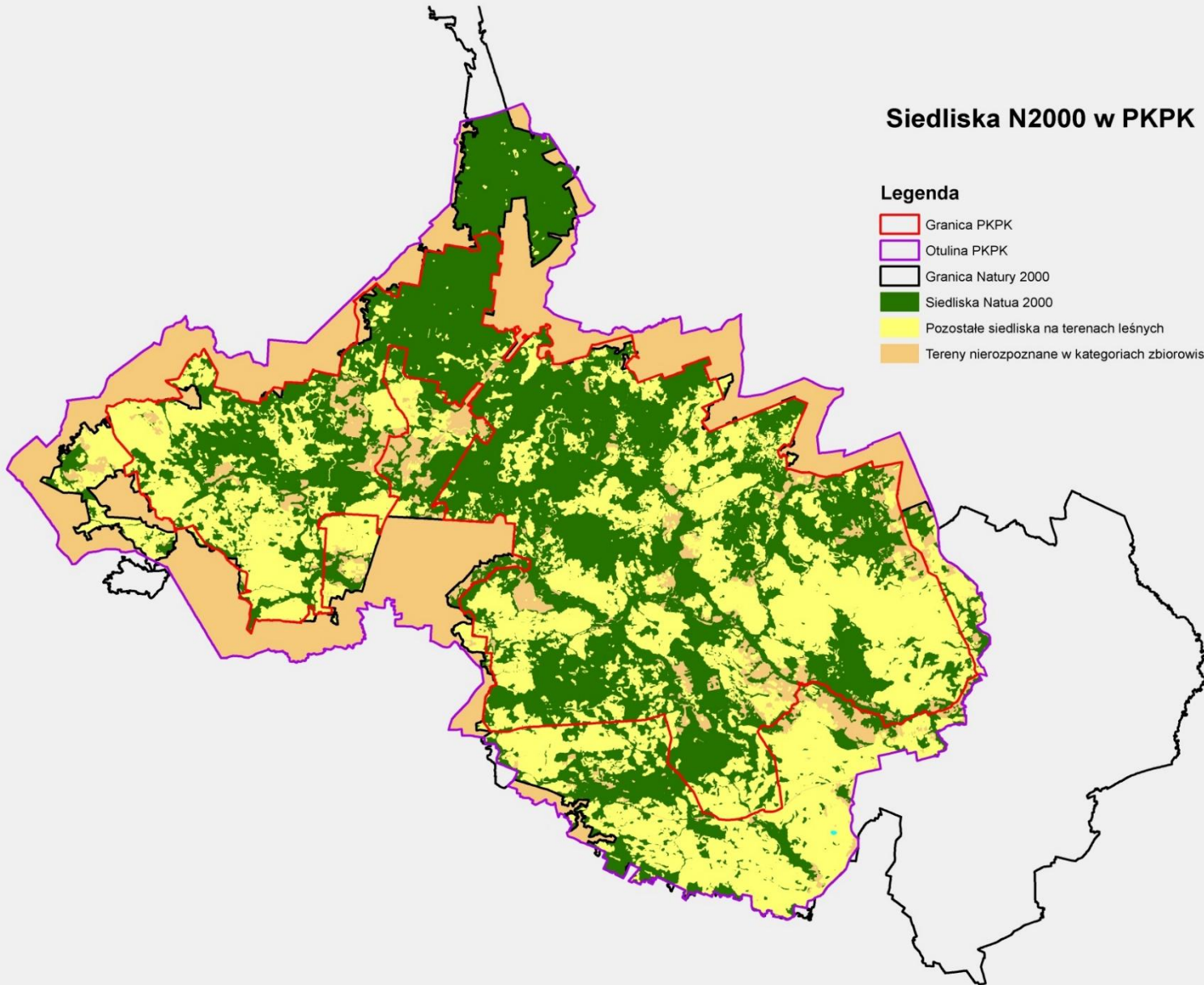
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej na tle obszarów ochronnych Natura 2000

Siedliska N2000 w PKPK

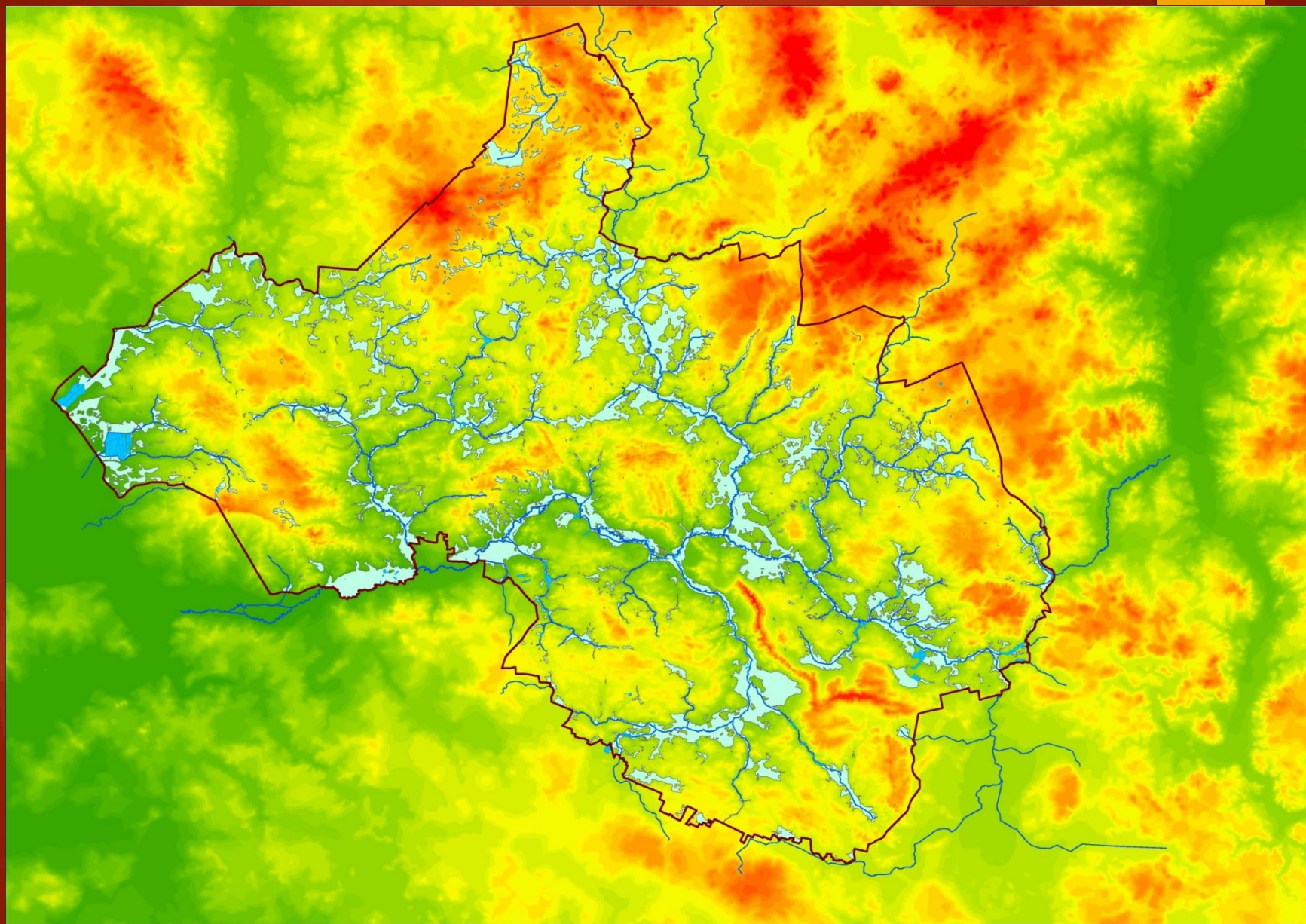
Legenda

- Granica PKPK
- Otulina PKPK
- Granica Natury 2000
- Siedliska Natura 2000
- Pozostałe siedliska na terenach leśnych
- Tereny nierozpoznane w kategoriach zbiorowisk roślinnych

Zabagnione doliny rzeczne

Szuwary i podmokłe łąki na wylesionych tarasach rzecznych doliny Sokoły

Olszyna łęgowa - łęg gwiazdnicowy z pióropusznikiem strusim w rez. Kulikówka
– jedyne stanowisko tego łęgu na Podlasiu

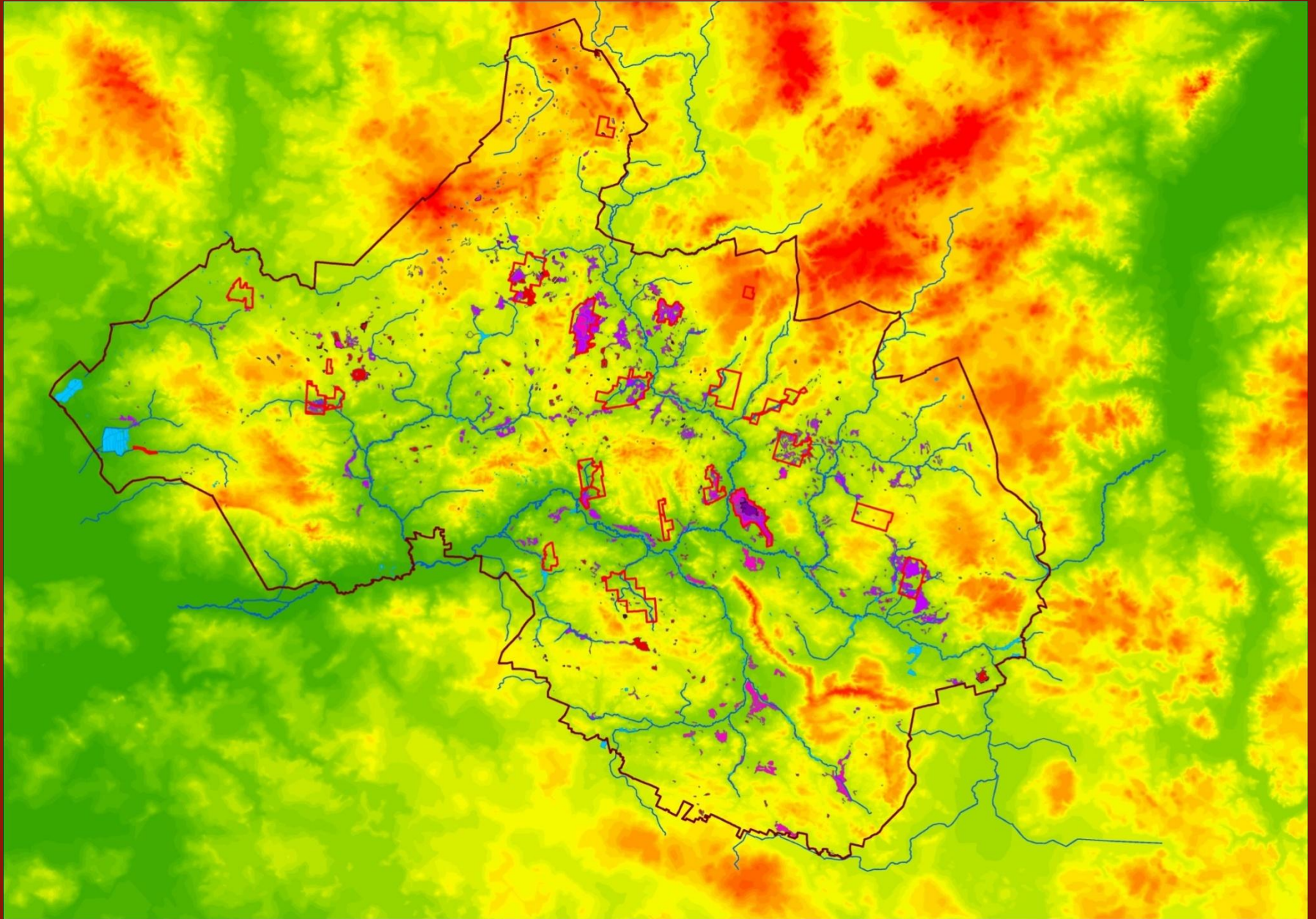

Wyplukane z podłoża głaziki przez wody źródła w rezerwacie Krzemianka

Borealne lasy bagienne w nieckach wytopiskowych

Borealna brzezina bagienna (biel)

Borealna świerczyna na torfie

Kontynentalny bór bagienny z kwitnącym bagnem zwyczajnym

Runo lasu grądowego z kopytnikiem

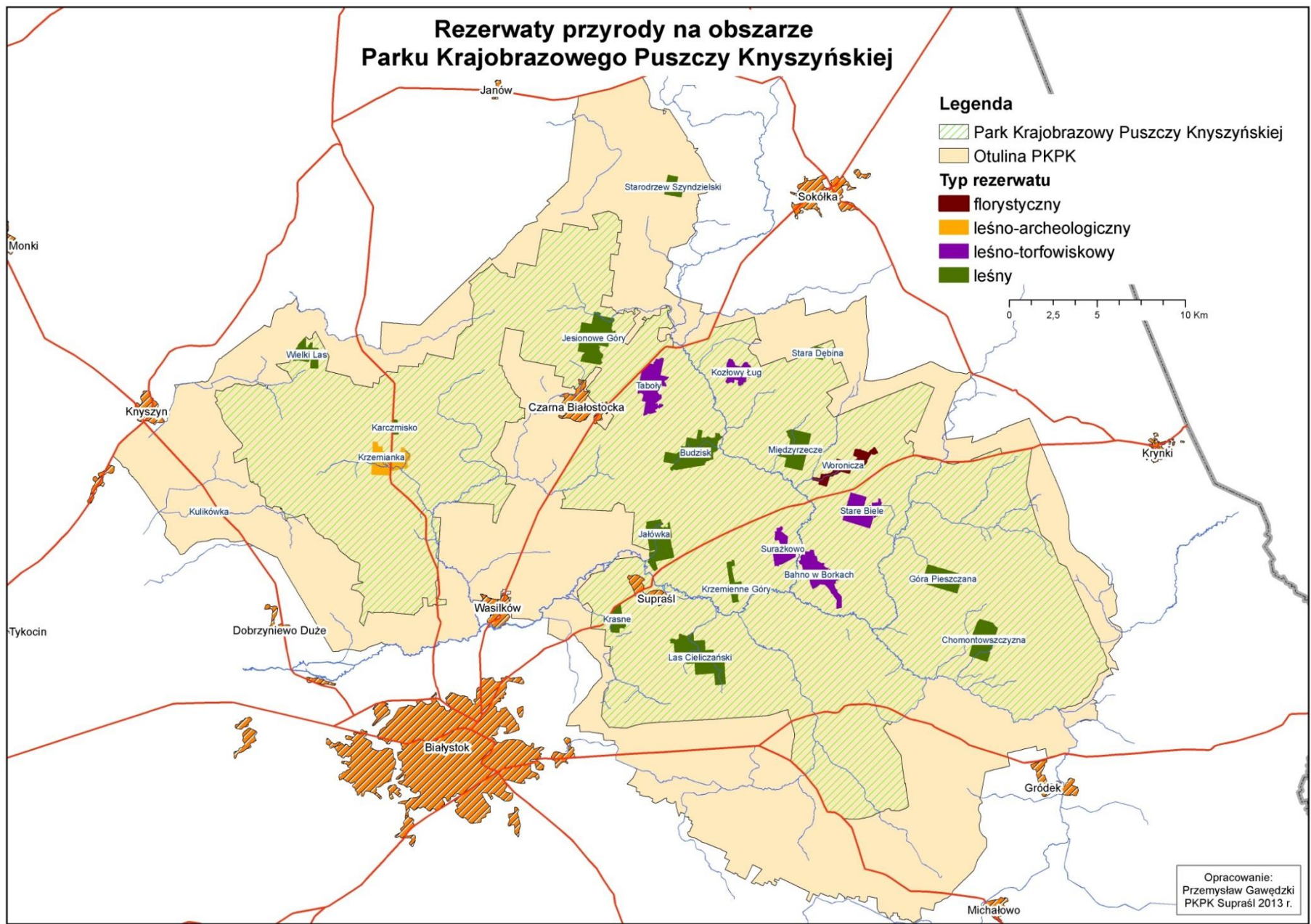

Cieptolubne murawy napiaskowe z kwitnącym jastrzębcem

Rezerваты przyrody na obszarze Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej

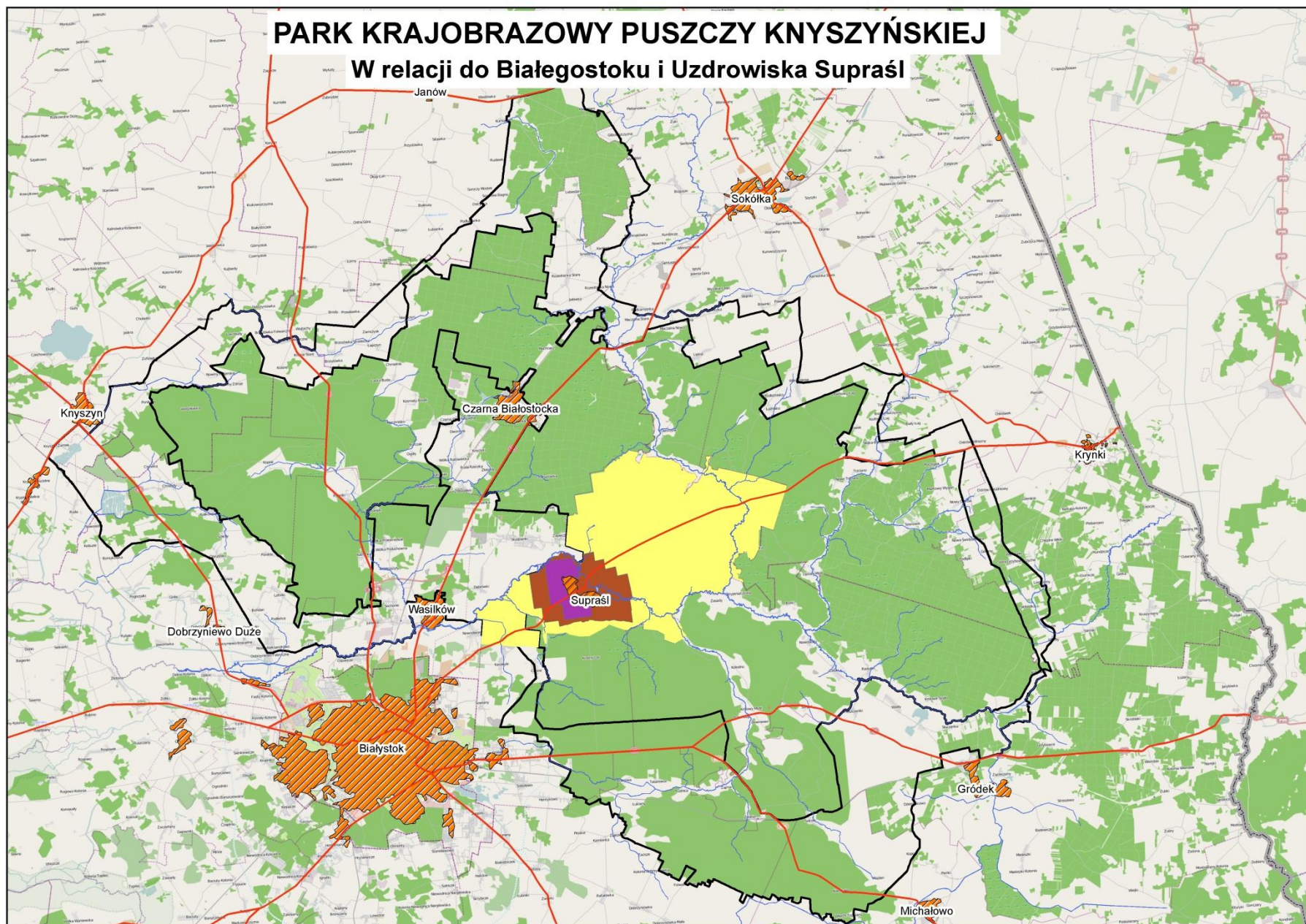

Opracowanie:
Przemysław Gawędzki
PKPK Supraśl 2013 r.

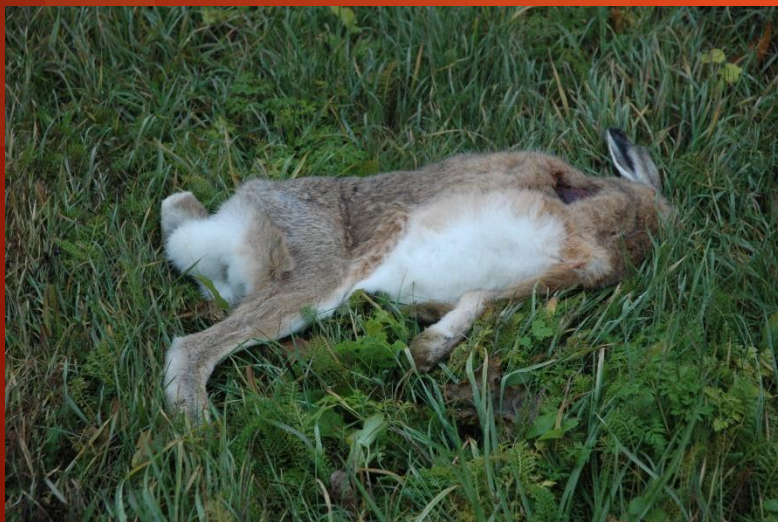
PARK KRAJOBRAZOWY PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ

W relacji do Białegostoku i Uzdrowiska Supraśl

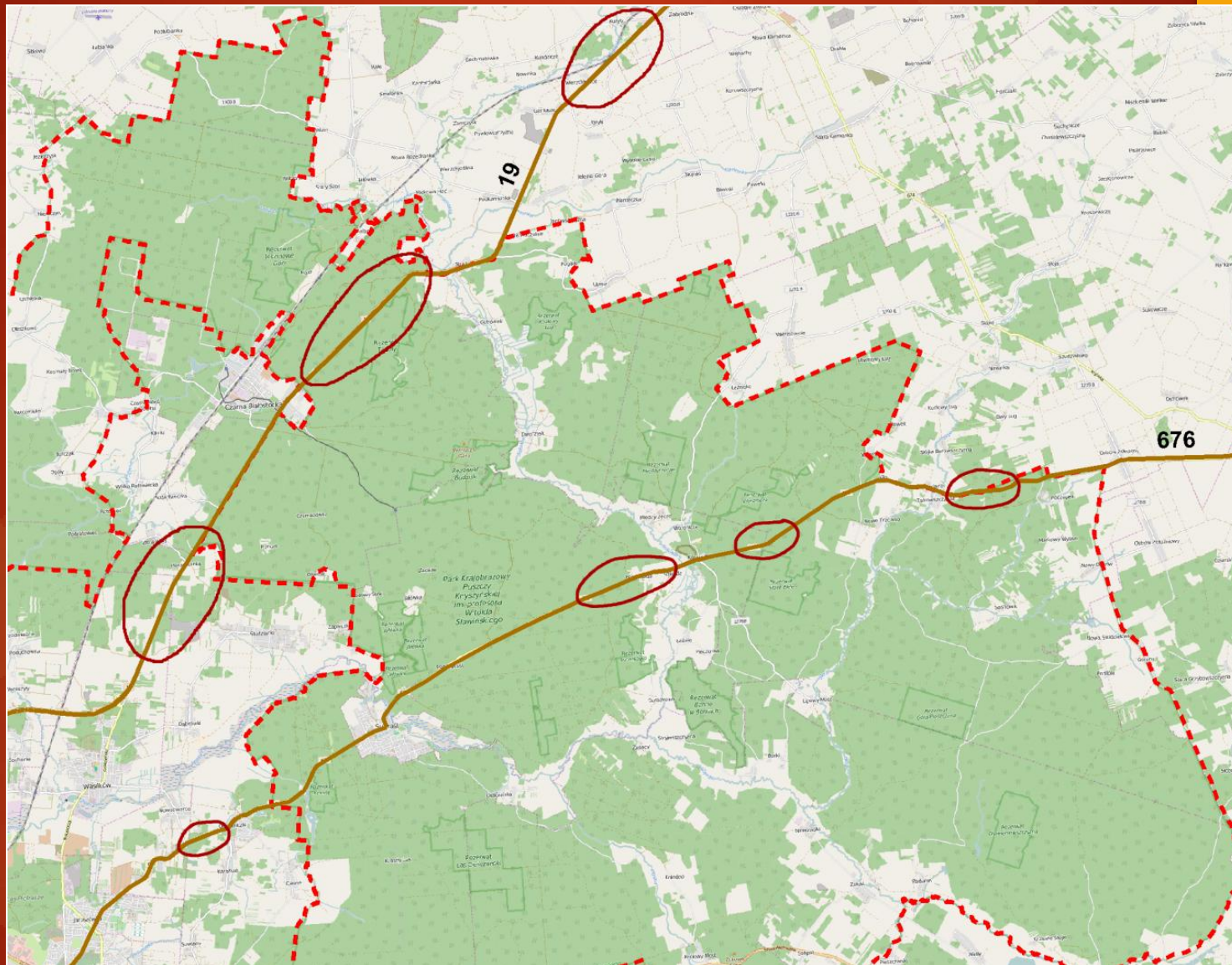

MONITORING ŚMIERTELNOŚCI SSAKÓW NA DROGACH PUBLICZNYCH PARKU KRAJOBRAZOWEGO PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ (K. Wolfram 1915)

Odcinki dróg szczególnie narażone na kolizję

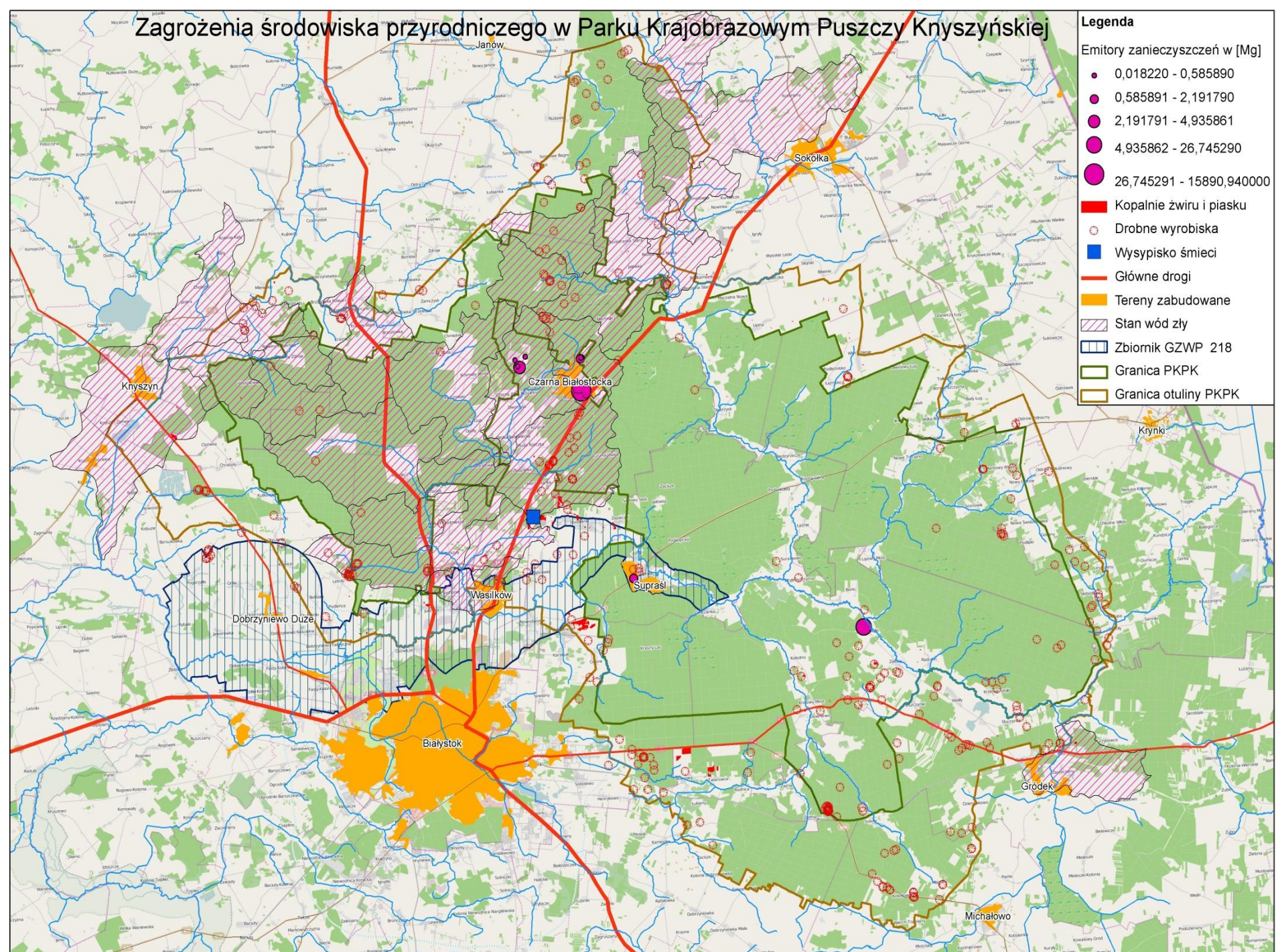

Zagrożenia środowiska przyrodniczego w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej

Legenda

Emitory zanieczyszczeń w [Mg]

- 0,018220 - 0,585890
- 0,585891 - 2,191790
- 2,191791 - 4,935861
- 4,935862 - 26,745290
- 26,745291 - 15890,940000
- Kopalnie żwiru i piasku
- Drobne wyrobiska
- Wysypisko śmieci
- Główne drogi
- Tereny zabudowane
- ▨ Stan wód zły
- ▨ Zbiornik GZWP 218
- ▭ Granica PKPK
- ▭ Granica otuliny PKPK

WNIOSKI

- ▶ Prowadzone badania na terenie PKPK pozwalają na **bardziej precyzyjne określenie walorów przyrodniczych** tego obszaru i lepiej wyartykułować aktualne i potencjalne zagrożenia środowiska przyrodniczego.
- ▶ Możliwe staje się wyznaczenie szlaków migracyjnych niektórych gatunków zwierząt, np. płazów, co sugeruje lokalizację przejść dla zwierząt w sytuacji modernizacji dróg biegnących przez teren Parku.
- ▶ PKPK jest raczej za modernizacją, niż budową nowych dróg. W trakcie modernizacji i przebudowy istniejących szlaków komunikacyjnych należy stosować najbardziej nowoczesne rozwiązania zapewniające łączność populacji gatunków i ograniczające ich śmiertelność.
- ▶ PKPK z racji swoich zadań statutowych chce aktywnie uczestniczyć w opiniowaniu i procedowaniu projektów dotyczących infrastruktury drogowej na obszarze PKPK.

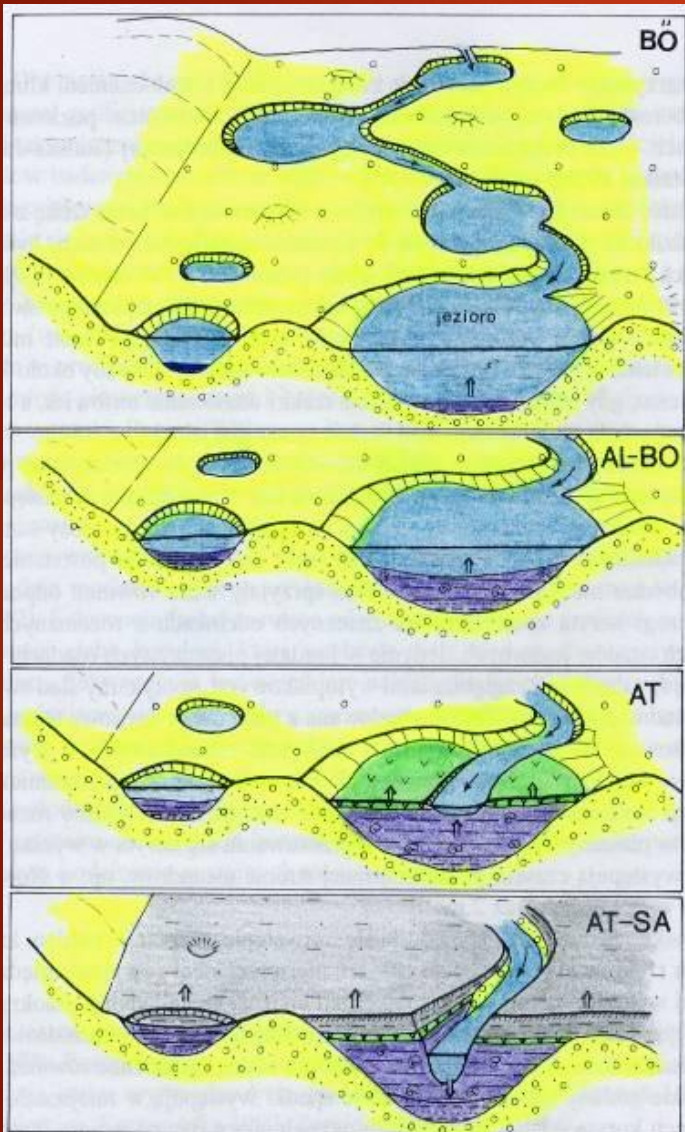

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

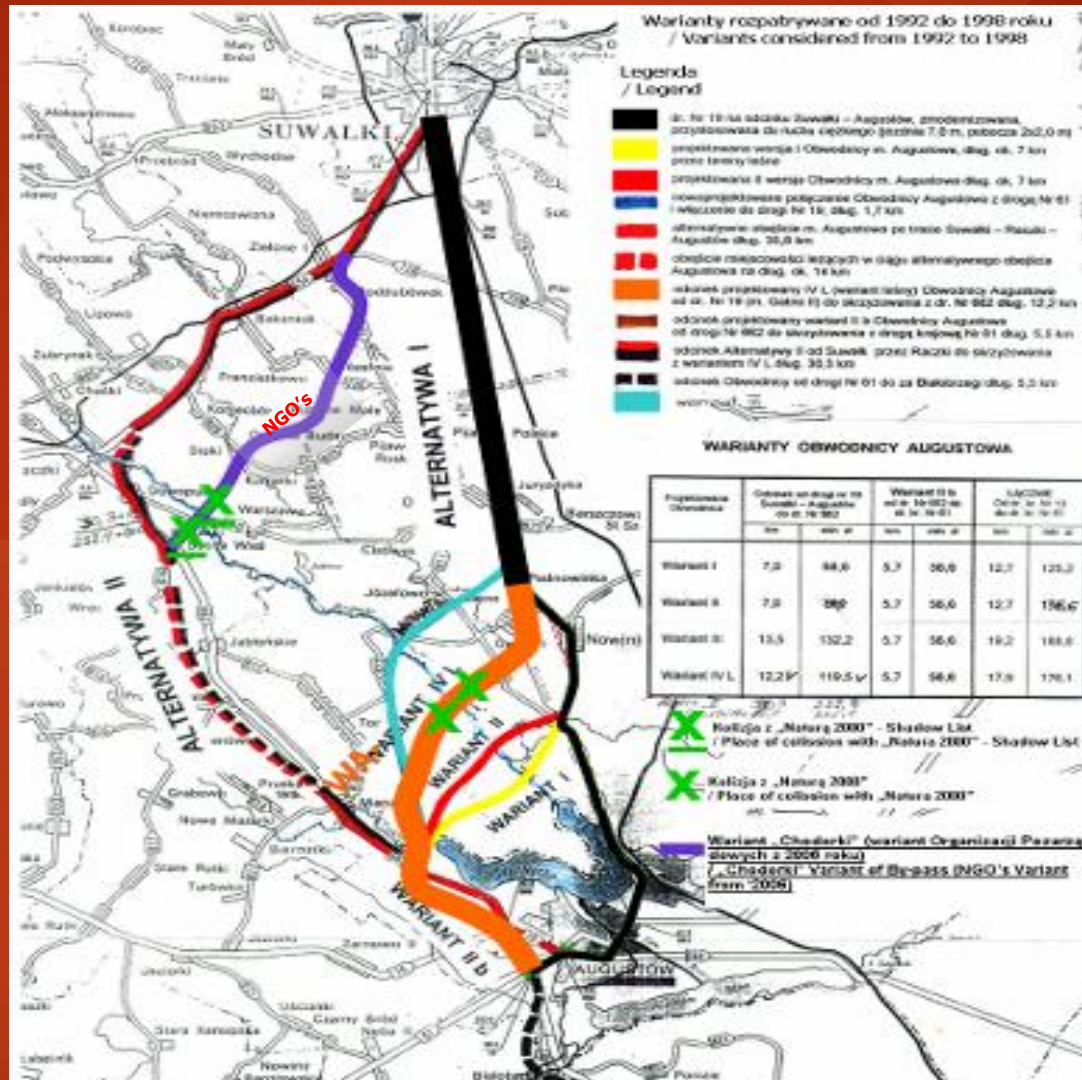

Czy *casus* Rospudy nas czegoś nauczył ?

Obwodnica Augustowa — alternatywy

Wariant Organizacji Pozarządowych zgłoszony w 2006 roku na tle wariantów rozpatrywanych przez Inwestora (GDDKiA) w latach 1992 ÷ 1998

/ Variant reported by NGOs (Non-Governmental Organizations) in 2006 on background of variants considered by Investor (GDDKiA) in years 1992 ÷ 1998

Rejon projektowanej estakady mostowej

Alternatywa "CHODORKI"
(± Raczki)

Wariant rządowy (IV GDDKiA)

Budowa całkowicie nowej drogi na długości ponad 45 km do połączenia z obwodnicą Suwałk	Budowa całkowicie nowej drogi na odcinku 17 km do połączenia z istniejącą drogą Augustów-Suwałki
Droga przechodzi przez obszar Natura 2000 - Ostoja Augustowska na długości ponad 1 km	Droga przechodzi przez obszar Natura 2000 - Puszcza Augustowska na długości ok. 5 km
Droga przecina dolinę Rospudy i jej dopływ, konieczne będą 2 estakady o łącznej długości 300-400 m	Droga przecina dolinę Rospudy, projektowana 1 estakada ma długość ok. 500 m
Na trasie drogi występuje duża liczba torfowisk w tym priorytetowe lasy łąkowe, torfowiska przejściowe, lasy grądowe i zbiorowiska wodne na przejściu w Chodorkach. Łączna powierzchnia torfowisk, które ulegną zniszczeniu w pasie drogowym będzie większa niż w wariantcie rządowym	Najważniejsze torfowisko w dolinie Rospudy zostanie przekroczone estakadą, która zniszczy jedynie 700 m ² tego obszaru, co nie będzie miało wpływu na funkcjonowanie całego torfowiska, nie zmieni istniejących stosunków wodnych, nie zagrazi zbiorowiskom roślinnym i rzadkim gatunkom roślin
Droga przetnie około 900 działek i spowoduje konieczność wyburzenia kilkudziesięciu zabudowań	Droga przetnie około 250 działek i nie spowoduje konieczności wyburzeń
Mieszkańcy wszystkich gmin i miejscowości na trasie drogi nie wyrażają zgody na jej budowę, co przedstawili w pisemnych protestach	Trasa drogi jest uzgodniona, a grunty pod jej budowę zostały już wykupione
Czas niezbędny dla przygotowania niezbędnej dokumentacji oraz budowy całkowicie nowej drogi wyniesie około 10 lat	Wariant GDDKiA ma pozwolenie na budowę, której realizacja została rozpoczęta, a zakończenie nastąpi w okresie 3 lat

Wnioski

- ▶ Na terenie województwa podlaskiego przewiduje się głównie dostosowanie istniejącej infrastruktury drogowej do rosnącego ruchu tranzytowego w kierunku wschodnim i północnym. Z tym procesem należy wiązać korzystne efekty w postaci zmniejszenia wypadkowości i poprawy bezpieczeństwa publicznego, a także zmniejszenie niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze wskutek wdrożenia nowoczesnych rozwiązań technicznych. Budowa całkowicie nowych odcinków dróg jest praktycznie ograniczona do obwodnic.
- ▶ Podważanie celowości modernizacji już istniejących tras komunikacyjnych przecinających obszary Natura 2000 i wymuszanie budowy nowych (alternatywnych) dróg na długich odcinkach **niesie ze sobą ryzyko znacznie większych strat środowiskowych w naturalnych** i mało zmienionych krajobrazach Podlasia, pomimo że mogą one znajdować się poza systemem Natura 2000.

- Prezentowane obecnie restrykcyjne stanowisko Komisji Europejskiej w stosunku do planowanych inwestycji na Podlasiu podważa ideę funkcjonowania obszarów Natura 2000 jako terenów, w których na zasadach wyjątkowych mogą być jednak realizowane funkcje wynikające z nadrzędnego interesu społecznego. Dosłowne spełnienie postulatów Komisji Europejskiej i organizacji pozarządowych **jest równoznaczne z koncepcją wzrostu zerowego w rejonie Białegostoku** i utrzymuje patową sytuację w rejonie Augustowa, tj. skazuje to miasto na postępującą degradację wobec braku alternatywy dla rozpoczętej już budowy obwodnicy w kształcie wypracowanym na przestrzeni kilkunastu lat.